

ogsaa omtalte, de Bestemmelser altsaa, som gaa ud paa, at Skolekommissionerne og Skolelærerne og Lærerinderne skulle føre Tilsyn med, at Lovforslagets Bestemmelser om Børns erhvervsmæssige Beskæftigelse overholdes, netop ville føre til det stik modsatte af, hvad vi havde sat os som Opgave ved en Skolereform. Det vilde føre til det stik modsatte af det at skabe et godt Forhold mellem Skolen og Hjemmene. Det, at de Folk, hvis Børn skulle benytte Skolen, have en Fornemmelse af, at der sidde Lærerne og Lærerinderne og Skolekommissionerne og skulle først og fremmest passe paa, at de ikke gaa hen og lade deres Tjenestedreng flytte Køer om Morgenen, inden han gaar i Skole o. s. v., vil være meget langt fra at fremme det gode Forhold, som der helst skal være mellem Skolen og Hjemmet, og som maa være der, hvis der skal komme noget ordentligt ud af Skolens Gerning. Det vilde tværtimod virke til den anden Side. Ud fra dette Synspunkt synes jeg altsaa, at vi have al Grund til at være forsigtige med de Bestemmelser, som i saa Henseende findes i Lovforslaget. Og ser jeg Sagen fra et andet Synspunkt, Synspunktet om Børnenes erhvervsmæssige Beskæftigelse, og holder mig udelukkende dertil uden at tage Hensyn til Skolen, tror jeg ogsaa, at der vil kunne siges meget mod den første Paragraf i Lovforslaget, der bestemmer, at Børn, der ikke have fyldt det 12te Aar, maa ikke anvendes til erhvervsmæssig Beskæftigelse — denne Bestemmelse vil sikkert for mange være mindre behagelig; og det havde ogsaa den ærede Ordfører for Forslagsstillerne en Fornemmelse af. Vi ere jo alle enige om — det har jeg Lov til at gaa ud fra, at vi ere, efter de Udtalelser, der fremkom fra den ærede Ordfører for Forslagsstillerne — at det er heldigt for Børn, at de foruden at lære at regne og skrive og læse o. s. v. ogsaa lære at bestille noget. Jeg maa maaske endog gaa saa vidt at sige, at vi alle ere enige om, at det, at Børnene lære at bestille noget, er en ligesaa betydelig Faktor i Opdragelsen og Undervisningen som det, at de lære at læse, skrive og regne. Hvis jeg havde Valget mellem, at mine Børn enten lærte at bestille noget eller lærte at læse, skrive og regne, lod jeg dem lære at bestille noget. Jeg er sikker paa, at det er det, der vil bære de største Frugter og ogsaa have den største opdragende Indflydelse paa Børnene. Jeg ser heller ikke, hvorfor vi skulle gaa hen og afskære f. Eks. Husbænd paa Landet Retten til at tage deres Børn, inden de ere 12 Aar gamle,

med ud at luge Roer f. Eks. hos en Mand, hos hvem de enten arbejde paa Akkord eller paa anden Maade for Betaling. Jeg tror ikke, at vi kunne forsvare et saadant Forbud. Jeg tror, at det ogsaa set fra et Opdragelsesstandpunkt vil være overordentlig uheldigt, at der i saa Henseende skal lægges Hindringer i Vejen for Forældrenes Raadighed over Børnene, at man vil forhindre dem fra at tage Bestemmelse om, hvorvidt det kan anses for rigtigt, at deres Børn arbejde, inden de ere 12 Aar gamle eller først efter den Tid.

Jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Philipson) i, at den vigtigste Bestemmelse i Lovforslaget er den, som findes i § 2, og jeg kan fuldt ud tiltræde hans Udtalelse om, at selv om der ikke kom andet ud af Lovforslaget, end at § 2 blev vedtaget, var der naaet noget ganske betydeligt. Disse Bestemmelser skal jeg altsaa ikke sige noget imod. Komme vi derimod til § 3 og se paa den nærmest fra et Landbrugsstandpunkt — og det er jo det Standpunkt, hvorfra jeg er mest tilbøjelig til at se Sagen — vil det ses, at ligesom Bestemmelsen i § 1 i mange Retninger maa siges at være baade urimelig og vanskelig at overholde, saaledes vil denne Paragraf ogsaa være vanskelig at overholde, maaske endnu vanskeligere. Det, at der skal sættes en bestemt Tid af Døgnet, hvor Børnene maa arbejde, vil vistnok i Praxis vise sig lige saa vanskeligt at gennemføre ude paa Landet som Bestemmelsen i § 1, saa vi maa hellere helt undlade at sætte en saadan Bestemmelse. Der er ikke noget, jeg er mere angst for, om jeg saa maa sige, med Hensyn til Lovgivningsarbejdet, end at sætte Lovbestemmelser paa Papiret, om hvilke man maa sige, at de selvfølgelig aldrig ville blive overholdte. Er der noget, vi skulle tage os i Agt for, er det at vedtage Bestemmelser, om hvilke man maa sige, at det er selvfølgelig ikke Meningen, at de skulle overholdes. Jeg tror, at vi hellere helt skulle undlade at give saadanne Bestemmelser. Jeg tror, at de Bestemmelser, som ere foreslaaede her i § 3, ere af den Art, at de ude paa Landet aldrig kunne lade sig overholde og ville aldrig blive det.

Jeg vil gerne gøre en lille Bemærkning med Hensyn til § 4. Jeg tror, at ude paa Landet vil den som Regel komme til at spille en mindre Rolle, fordi vi paa Landet — jeg siger heldigvis — saa godt som alle Vegne have Formiddagsskolegang, og saa vil det Arbejde, som Børnene kunne komme